

Kalimnos, Hellas 1998. Sølv, 4,5 x 7,5 cm.

TAMA - en viktig del av vår uvitenhet

Da jeg så de små metallreleffene i den lille flettekurven på fortauet, ble jeg øyeblikkelig fascinert. Jeg hadde stått tidlig opp etter tre dagers feber i den greske sommervarmen på øya Kalimnos. Gatene lå folketomme i kjølig morgenlys, og den lille kurven sto fullstendig alene utenfor den eneste åpne forretningen i byen.

Merkelige figurer var preget inn i det tynne metallet; et øre, et ben, et øye, et hjerte, et barn, en mann, en kvinne, hus, biler og enkelte ubegripelige avbildninger, hamret inn eller stanset ut, noen svært forseggjort, andre risset inn for hånd på enkleste måte. Jeg hadde absolutt ingen idé om hva dette var.

Vel hjemme i Norge var jeg ikke alene i min uvitenhet. Etter hvert fant jeg ut hvordan slike gjenstander andre steder blir brukt for å komme seg gjennom sykdom, ulykker og kriser. På nasjonalbiblioteket skulle jeg forstå at de tilhører menneskenes kanskje mest benyttede form for krisehåndtering. Det gikk opp for meg hvor ukjent vi er med dette i vårt land. Det var noe påfallende over denne mangel på kunnskap om en kriserite som i årtusener har tilhørt menneskene, og som fortsatt praktiseres i forskjellige former over store deler av verden, ikke minst i Europa.

Å be om hjelp i en vanskelig livssituasjon og love en gave som takk er normalt og naturlig. Så enkelt kan denne skikken i utgangspunktet beskrives. Når folk i Hellas henvender seg til høyere makter i et slikt ærend, kaller de det for TAMA. Det er også deres navn på selve gaven. Ellers i Europa kalles den ofte for *votivgave* eller *ex voto*. Navnene er mange. Her til lands brukte folk å kalle dem *lovegave*.

Forretning med lovegaver og mannsbøye voksllys, Tinos, Hellas

Messingform for å presse ut lovegaver i metallblekk, Athen, Hellas 1998. 5.5 x 9 cm.